

RAPORT ȘTIINȚIFIC
privind implementarea proiectului
Utopia versus realism în politica externă românească.
De la Primul Război Mondial la 1975
în perioada ianuarie – decembrie 2014

Obiectivele generale ale proiectului nostru sunt:

- A. Analiza politicii externe românești de la Primul Război Mondial la 1975 prin prisma dihotomiei realism versus idealism, concepte fundamentale ale teoriei relațiilor internaționale, precum și a analizei de discurs;
- B. Studiul principalilor actori decizionali ai politicii externe românești și a concepției acestora cu privire la primatele strategiei de politică externă românească;
- C. Analiza unor momente și etape fundamentale ale politicii externe și de securitate a României din perspectiva analizei de discurs și a tensiunii permanente dintre abordările specifice realismului și cele specifice idealismului;
- D. Identificarea momentelor de simbioză între abordările realiste și idealiste în elaborarea strategiilor de politică externă și de securitate a României sau în adoptarea unor decizii importante de politică externă;
- E. Realizarea unor ample cercetări de arhivă și oferirea de noi interpretări asupra unor momente fundamentale ale politicii externe a României;
- F. Alcătuirea unei baze de date bibliografice cât mai comprehensive pentru tema dată;
- G. Diseminarea rezultatelor cercetării în cadrul unor conferințe internaționale, cărți, capitole de carte, articole ISI și ERIH;
- H. Perfecționarea resursei umane atrase în cercetare, în special a celei tinere

Încă de la începutul proiectului au fost stabilite o serie de subteme, fiecareia fiindu-i asociată o echipă de cercetare:

- a) Idealism înfăptuitor versus realism în politica externă a României (1930-1944): actori, instituții, problematici, procese
- b) Ideologia ca instrument al politicii externe. Cazul României 1948-1968
- c) Abordări postbelice ale politicii externe a României: între realism și idealism
- d) Analizele miniștrilor plenipotențari români acreditați în țările scandinave cu privire la discursurile de securitate colectivă și regională în perioada interbelică
- e) Discursul de politică externă românească cu privire la drepturile omului și la drepturile minorităților (1945-1975)
- f) România și Societatea Națiunilor: discursuri românești de securitate colectivă

- g) Idealiști într-o lume realistă? Analizele miniștrilor plenipotențari români acreditați în Italia fascistă cu privire la discursurile italiene de politică externă (1922-1940)

Proiectul de cercetare „Utopia versus realism in politica externa românească. De la Primul Război Mondial la 1975” și-a propus, în anul 2014, realizarea următoarelor obiective importante:

1. 1. Investigarea viziunii de politică externă și de securitate a șefilor de stat, miniștrilor de externe ai României și a principalilor decidenți politici și militari, precum și a unor elemente cheie ale politicii externe românești

2. 2. Analiza unor etape și momente cheie ale politicii externe și de securitate a României prin prisma tensiunii dintre realism și idealism

În acest sens, au fost întreprinse următoarele activități:

1.1. Studiarea documentelor de la Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, fondurile dosare personale, fondul 71/1920-1944, 220 URSS Relații Politice

1.2. Studiarea unor fonduri personale de la Arhivele Naționale ale României, fond Președinția Consiliului de Miniștri, Casa Regală, CC al PCR

2.1. Cercetarea documentelor de la Arhivele Naționale ale României, fondul CC al PCR, fondul Președinția Consiliului de Miniștri, Casa Regală

Au fost, totodată, studiate lucrări și documente aflate în colecțiile următoarelor biblioteci din țară: Biblioteca Academiei Române; Biblioteca Națională a României; Biblioteca Centrală a Universității „Ovidius” Constanța; Biblioteca Facultății de Istorie și Științe Politice din cadrul Universității „Ovidius” Constanța; Biblioteca Universității „Valahia” Târgoviște; Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” Dâmbovița; Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța.

Următoarele baze de date internaționale ne-au oferit acces la unele dintre ultimele contribuții teoretice sau studii de caz în legătură cu tema cercetată: ProQuest Central, SAGE, Taylor & Francis Online, CEEOL, EBSCO, JSTOR, SpringerLink etc.

A fost achiziționate un număr de 33 de lucrări apărute la edituri internaționale de prestigiu, lucrări necesare documentării în cadrul acestui grant. Aceste lucrări abordează, de exemplu, teoria gramsciană asupra economiei politice și relațiilor internaționale, legătura dintre gândirea politică și relațiile internaționale, relația centru-periferie în relațiile internaționale, teoria relațiilor internaționale, aspecte teoretice legate de Războiul Rece, Liga Națiunilor, mișcarea pentru pace etc.

Astfel, cercetările efectuate ne-au oferit posibilitatea unei documentări temeinice asupra temei generale a proiectului și a subtemelor definite în cadrul acestuia, analizele continuând și în perioada următoare.

Rezultatele cercetărilor au fost diseminate în cadrul unor cărți, articole științifice indexate în baze de date internaționale, prezentarea unor lucrări în cadrul unor manifestări științifice internaționale, susținerea unei teze de doctorat și a unei teze de abilitare.

Vom reliefa, în cele de mai jos, rezultatele obținute în cadrul proiectului, în funcție de indicatorii avuți în vedere:

1. PUBLICAREA DE CARTE ȘTIINȚIFICĂ

Ca rezultat direct al activităților întreprinse în cadrul proiectului a fost publicată la Helsinki University Publishing House lucrarea *Cold War Perceptions. Romania's policy change towards the Soviet Union, 1960-1964*, lucrare redactată ca teză de doctorat de către

Elena Dragomir, cercetător în cadrul proiectului. Lucrarea, care va cunoaște o a doua ediție ce va apărea la Cambridge Scholars Publishing în anul 2015, abordează problematica politicii României față de Uniunea Sovietică la începutul anilor 1960, explicând de ce aceasta a suferit transformări și ce modificări s-au înregistrat. Lucrarea abordează tema aleasă din perspectiva perceptuală și optează pentru o paradigmă de cercetare potrivit căreia România a operat modificări în politica sa externă nu atât împotriva amenințării reprezentată de Uniunea Sovietică, cât mai cu seamă din aceea a amenințării percepute a veni din partea Kremlinului.

2. PUBLICAREA UNOR ARTICOLE ȘTIINȚIFICE

Toate articolele raportate anul anterior ca fiind acceptate spre publicare au văzut lumina tiparului anul acesta în paginile unor reviste prestigioase precum *Contemporary European History*, *Historical Research* etc. Alte articole se află în proces de evaluare, urmând a putea fi raportate în anul 2015. În fine, anul acesta au fost acceptate spre publicare două articole indexate în baze de date internaționale:

Tabel 1: Articole acceptate final pentru publicare

Nr. crt.	Autor	Volumul sau revista științifică în care s-au publicat materialele	Categoria	Calitate
1.	Cezar Stanciu	„Luigi Longo and Nicolae Ceaușescu. New Evidences from the Romanian Archives”, <i>Nuova Rivista Storica</i> , Volume XCIX, Fascicula 1, 2015.	ERIH INT 2 ISSN 0029-6236	Cercetător senior
2.	Cezar Stanciu	“Good Friends in Bad Times. Tito and Ceaușescu before and after the Prague Spring”, în <i>Soudobé dějiny (Contemporary History)</i> , 3, 2014.	ERIH INT 2, ISSN 1210-7050	Cercetător senior

3. PARTICIPAREA CU LUCRĂRI LA CONFERINȚE/CONGRESE ȘTIINȚIFICE INTERNAȚIONALE

Rezultatele cercetărilor întreprinse în cadrul grantului au fost aduse la cunoștința publicului interesat și a specialiștilor și în panelurile unor conferințe internaționale desfășurate în anul 2014, unele dintre omunicările prezentate fiind pregătite pentru a fi valorificate ca articole sau capitole de carte publicate, conform cerințelor din contractul de cercetare.

Tabel 2: Conferințe la care au participat membrii grantului de cercetare

Nr. crt.	Titlul conferinței	Instituția organizatoare	Data conferinței	Tema prezentată	Numele membrului echipei
1.	The Centenary of The Great War, 1914-2014: Between the Lessons of	University of Bucharest, The Romanian Scientific Society for Interdisciplinary	13-15.06.2014	Romanian-Finnish Interferences during The	Silviu Miloiu

	the Past and the Challenges of the Future	Research, Romanian Academy of Sciences, Ștefan cel Mare University of Suceava, Dimitrie Cantemir Christian University, Museum of Vrancea, Dobrogea History and Civilization Association		First World War	
2.	A piece of culture, a culture of peace. Re-imagining European communities in the Black Sea and Baltic Sea regions. The Fifth international conference on Baltic and Nordic studies in Romania	Universitatea Valahia Târgoviște, Universitatea din Oslo, Universitatea din Agder, Embassy of Lithuania in Romania, Asociația Română pentru Studii Nordice și Baltice, Peace Action Training and Research Institute of Romania	17-19.08.2014	The Nordic Way: Romanian Endeavours to Peace During the WWII	Silviu Miloiu
3.	A piece of culture, a culture of peace. Re-imagining European communities in the Black Sea and Baltic Sea regions. The Fifth international conference on Baltic and Nordic studies in Romania	Universitatea Valahia Târgoviște, Universitatea din Oslo, Universitatea din Agder, Embassy of Lithuania in Romania, Asociația Română pentru Studii Nordice și Baltice, Peace Action Training and Research Institute of Romania	17-19.08.2014	Towards a New World Order. The Creation of the CMEA – Romania's Involvement	Elena Dragomir
4.	An Enduring Diplomatic	Embassy of Romania to the	21.11.2014	Looking to the past:	Ana-Maria Despa

	Relationship between Romania and the Kingdom of Norway	Kingdom of Norway, The National Library of Norway, Asociația Română pentru Studii Nordice și Baltice		Romanian-Norwegian relations. A Romanian perspective	
--	--	--	--	--	--

4. ALTE REZULTATE ALE PROIECTULUI

În cadrul proiectului nostru am avut satisfacția obținerii unor rezultate cu totul deosebite, rezultate venite să confirme calitatea cercetărilor întreprinse de echipa noastră. Astfel, asistentului nostru de cercetare, Costel Coroban, i s-a decernat Premiul Academiei Române pe anul 2014 pentru rezultatele cercetărilor sale din 2012, cercetări realizate, în parte, în cadrul grantului de față. Titlul îi va fi conferit în cadrul ședinței solemne din data de 19 decembrie 2014.

Totodată, Elena Dragomir, cercetător în cadrul grantului nostru, a obținut titlul de doctor în științe sociale al Universității din Helsinki, cu calificativul Magna Cum Laude, pentru teza cu titlul „Cold War Perceptions. Romania's policy change towards the Soviet Union, 1960-1964”, teză ce a valorificat în mare măsură cercetări efectuate în cadrul grantului.

În fine, directorul de proiect, Silviu Miloiu, a obținut titlul de doctor abilitat, în urma examenului de abilitare susținut la Universitatea București la data de 28 februarie 2014, una dintre direcțiile fundamentale de cercetare valorificată în cadrul tezei, politica externă a României în sec. al XX-lea, fiind adâncită prin cercetările întreprinse în cadrul acestui grant.

*

Achizițiile realizate în cadrul proiectului au avut în vedere facilitarea cercetărilor de arhivă și bibliotecă și diseminarea rezultatelor acestora. Au fost astfel achiziționate în laptop, folosit în scop de cercetare, o cameră foto, utilizată în vederea facilitării cercetării de arhivă, un număr de 33 de lucrări științifice internaționale esențiale pentru documentarea membrilor echipei de cercetare.

*

Toate cele afirmate mai sus probează atingerea obiectivelor stabilite pentru anul în curs, proiectul dovedind totodată potențialul de valorificare în circuitul științific al rezultatelor sale și în perioada ce urmează.

5.12.2014

DIRECTOR PROIECT,
Prof.univ.dr.hab. Silviu-Marian Miloiu